

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Filozofia kultury, sztuki i techniki

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Teologia (specjalność kapłańska) Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 12TKAS.58S.10380.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Koordynator zajęć	Przemysław Zgórecki		
Prowadzący zajęcia	Przemysław Zgórecki		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 14, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Wprowadzenie studentów w rozumienie istoty kultury i jej podstawowych gałęzi, z wyakcentowaniem problematyki rozumienia człowieka jako twórcy kultury, a także znaczenia kultury dla człowieka w wymiarze indywidualnym i społecznym.
C2	Efektem tych zajęć powinien być habitus, w formie zrozumienia natury twórczości kulturowej, zwłaszcza artystycznej i technicznej, uwrażliwienie na jej rolę w życiu indywidualnego człowieka i społeczeństw, pomoc w wypracowaniu umiejętności ocen zróżnicowanych form i dzieł kultury w świetle podstawowych wartości ludzkich, zwłaszcza wypracowanych w kulturze chrześcijańskiej, ale także zgodnego z paradygmatami prawdy, dobra i piękna „poruszania się” we współczesnym pluralizmie kulturowym i cywilizacji naukowo-technicznej.
C3	W tej formie przedmiot dostarcza aspektywnego instrumentarium dla zajęć z zakresu teologii moralnej i duchowości, a także w procesie wdrażania do praktyki kerygmatycznej.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	w pogłębionym stopniu zna nauki filozoficzne o kulturze, sztuce i technice (filozofia kultury, filozofia sztuki, estetyka, historia i konserwacja sztuki);	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W2	w pogłębionym stopniu zna podstawowe problemy filozoficznych nauk o kulturze, sztuce i technice (nauki przyrodnicze (zwł. neuronauki) a nauki o kulturze, filozoficzne i społeczne studia nad nauką i technologią (STS), czyli nad tzw. technonauką);	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W3	w pogłębionym stopniu zna źródła, istotę i działy kultury jako szczególnego przejawu aktywności ludzkiej: twórczość jako owoc i wyraz osoby ludzkiej oraz szczególne „miejsce” (nisza kulturowa) jej rozwoju;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W4	w pogłębionym stopniu zna podmiotowe znaczenie kultury jako aktywności ludzkiej osoby, zwł. kultura jako wyraz transcendencji osoby ludzkiej;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W5	w pogłębionym stopniu zna pierwiastki uniwersalne i lokalne w kulturze: pluralizm kultur, kultury narodowe;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W6	w pogłębionym stopniu zna religijne źródła i formy kultury, w tym humanizm kultury chrześcijańskiej;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W7	w pogłębionym stopniu zna problem kultura a moralność: etyczne kryteria kultury, ideologizacja i upolitycznienie sztuki;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W8	w pogłębionym stopniu zna kulturę intelektualną (informacja, środki masowego przekazu; wiedza, nauka, filozofia, mądrość);	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W9	w pogłębionym stopniu zna problem kultura masowa a wartości;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W10	w pogłębionym stopniu zna sztukę jako rodzaj poznania („prawda artystyczna”);	TKA_K5_W16	Kolokwium pisemne
W11	w pogłębionym stopniu zna język sztuki (symbol, metafora, fikcja);	TKA_K5_W16	Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W12	w pogłębionym stopniu zna zagadnienia filozofii techniki: od rozumu instrumentalnego do sztucznej inteligencji;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
W13	w pogłębionym stopniu zna moralne i społeczne uwarunkowania technologii i techniki;	TKA_K5_W02, TKA_K5_W09, TKA_K5_W12, TKA_K5_W13, TKA_K5_W14, TKA_K5_W17, TKA_K5_W18, TKA_K5_W19	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi czytać i rozumieć sztukę jako rodzaj poznania („prawda artystyczna”);	TKA_K5_U01, TKA_K5_U02, TKA_K5_U06, TKA_K5_U08	Kolokwium pisemne
U2	potrafi posługiwać się językiem sztuki (symbol, metafora, fikcja);	TKA_K5_U01, TKA_K5_U02, TKA_K5_U06, TKA_K5_U08	Kolokwium pisemne
U3	potrafi formułować opinie krytyczne odnośnie do natury twórczości artystycznej;	TKA_K5_U01, TKA_K5_U02, TKA_K5_U06, TKA_K5_U08, TKA_K5_U09, TKA_K5_U10, TKA_K5_U11, TKA_K5_U12, TKA_K5_U16	Kolokwium pisemne
U4	potrafi poprawnie zidentyfikować i zrozumieć relację naśladownictwa i kreacji;	TKA_K5_U01, TKA_K5_U02, TKA_K5_U06, TKA_K5_U08, TKA_K5_U09, TKA_K5_U10, TKA_K5_U11, TKA_K5_U12, TKA_K5_U16	Kolokwium pisemne
U5	potrafi krytycznie stosować estetyczne kryteria oceny sztuki, kształtować wrażliwość na sacrum i bluźnierstwo w sztuce oraz wychowywać innych do kultury artystycznej (estetycznej);	TKA_K5_U01, TKA_K5_U02, TKA_K5_U06, TKA_K5_U08, TKA_K5_U09, TKA_K5_U10, TKA_K5_U11, TKA_K5_U12, TKA_K5_U16	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	jest gotów/gotowa czytać i rozumieć sztukę jako rodzaj poznania („prawda artystyczna”);	TKA_K5_K04, TKA_K5_K07, TKA_K5_K09	Kolokwium pisemne
K2	jest gotów/gotowa posługiwać się językiem sztuki (symbol, metafora, fikcja);	TKA_K5_K04, TKA_K5_K07, TKA_K5_K09	Kolokwium pisemne
K3	jest gotów/gotowa kształtować wrażliwość na sacrum i bluźnierstwo w sztuce oraz wychowywać innych do kultury artystycznej (estetycznej);	TKA_K5_K01, TKA_K5_K02, TKA_K5_K04, TKA_K5_K07, TKA_K5_K09	Kolokwium pisemne
K4	jest gotów aktywnie współtworzyć cywilizację naukowo-techniczną.	TKA_K5_K01, TKA_K5_K02, TKA_K5_K07, TKA_K5_K09	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Czym jest kultura? Geneza filozofii kultury. Główne nurty filozofii kultury. Dziedziny filozofii kultury. Realistyczna filozofia kultury.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U5, K3	Wykład
2.	Wprowadzenie do filozofii sztuki: definicja sztuki, ontologia sztuki, nośnik sztuki, reprezentacja w sztuce, środki wyrazu w sztuce, styl w sztuce, kreatywność w sztuce, autentyczność w sztuce, intencja w sztuce, interpretacja sztuki, wartość sztuki.	W1, W10, W11, W2, W7, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład
3.	Główne problemy filozofii sztuki: sztuka a rzeczywistość, sztuka a prawda, sztuka a dobro moralne, sztuka a piękno, sztuka a religia, sztuka a emocje, sztuka a wiedza, sztuka a moralność, sztuka a polityka.	W1, W10, W11, W2, W7, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład
4.	Spór o teorię sztuki: estetyka środowiska, estetyka komparatywna, estetyka i etyka, estetyka w sztuce popularnej, estetyka postmodernistyczna, estetyka w studiach nad kulturą.	W1, W10, W11, W2, W7, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład
5.	Wprowadzenie do filozofii techniki. Filozofia nauki czy filozofia techniki? Czym jest technika? Historie i metodologie filozofii techniki: klasyczna europejska filozofia techniki, kontynentalna i analityczna filozofia techniki, Alan Turing i sztuczna inteligencja, zwrot empiryczny w filozofii techniki, teorie społeczeństwa technicznego.	W1, W12, W13, W2, K4	Wykład
6.	Czym jest racjonalność techniczna? Martina Heideggera pytanie o technikę. Główne problemy filozofii techniki: technika a epistemologia, technika a metafizyka, technika a język, technika a polityka, technika a dobre życie.	W1, W12, W13, W2, K4	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Filozofia techniki w nurtach antytechnicznych: romantyzm, luddyzm i ruch ekologiczny.	W1, W12, W13, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, K4	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium pisemnego przeprowadzanego po zakończeniu zajęć.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kiereś H., Filozofia sztuki. w: Janeczek S. (red.), Filozofia kultury. Część I. Pytania o istotę kultury, sztuki i techniki, Lublin 2021.
2. Kiereś H., Estetyka, w: Janeczek S. (red.), Filozofia kultury. Część I. Pytania o istotę kultury, sztuki i techniki, Lublin 2021.
3. Kiepas A., Filozofia techniki, w: Janeczek S. (red.), Filozofia kultury. Część I. Pytania o istotę kultury, sztuki i techniki, Lublin 2021.
4. Krokiewicz A., Kultura starożytna a kultura współczesna, w: Janeczek S. (red.), Filozofia kultury. Część II. Meandry współczesnej kultury i sztuki, Lublin 2021.
5. Stróżewski W., Pojęcia piękna, w: Janeczek S. (red.), Filozofia kultury. Część II. Meandry współczesnej kultury i sztuki, Lublin 2021.

Dodatkowa

1. Arendt H., Kondycja ludzka, Warszawa 2000.
2. Byung-Chul Han, Społeczeństwo zmęczenia i inne eseje, Warszawa 2022.
3. Cassirer E., Esej o człowieku. Wprowadzenie do filozofii kultury, Warszawa 2022.
4. Cassirer E., Logika nauk o kulturze, Kęty 2011.
5. Dusek V., Wprowadzenie do filozofii techniki, Kraków 2011.
6. Elzenberg H., Z filozofii kultury, Kraków 1991.
7. Foucault M., Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych, Gdańsk 2006.
8. Freud S., Kultura jako źródło cierpień, Warszawa 2019.
9. Habermas J., Strukturalne przeobrażenia sfery publicznej, Warszawa 2008.
10. Huizinga J., Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury, Warszawa 1985.
11. Husserl E., Kryzys europejskiego człowieczeństwa a filozofia, Toruń 1999.
12. Janeczek S. (red.), Filozofia kultury. Część I. Pytania o istotę kultury, sztuki i techniki, Lublin 2021.
13. Janeczek S. (red.), Filozofia kultury. Część II. Meandry współczesnej kultury i sztuki, Lublin 2021.
14. Konersmann R., Filozofia kultury. Wprowadzenie, Warszawa 2009.
15. Konersmann R., Krytyka kultury, Warszawa 2012.
16. Plessner H., Pytanie o conditio humana, Warszawa 1998.
17. Simmel G., Filozofia kultury, Kraków 2007.
18. Tatarkiewicz W., Dzieje sześciu pojęć, Warszawa 2012.
19. Tatarkiewicz W., Historia estetyki t.1-3, Warszawa 2009.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	14
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	16
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
TKA_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny poziomu własnej dojrzałości osobowej, zdobywanej wiedzy i kształtowanych umiejętności
TKA_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do intelektualnego oraz religijno-duchowego formowania się przez całe życie, będącego podstawą odpowiedzialnego pełnienia zgodnych z kierunkiem i specjalnością ról zawodowych
TKA_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznawania znaczenia wiedzy teologicznej w określaniu sposobów rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych, identyfikowaniu i rozstrzyganiu dylematów doktrynalnych i etyczno-moralnych zarówno indywidualnych jak i wspólnotowych
TKA_K5_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podjęcia własnej, indywidualnej odpowiedzialności za kształt życia społecznego, kultury oraz dziedzictwa chrześcijańskiego
TKA_K5_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu kulturalnym oraz do inspirowania działań na rzecz interesu publicznego
TKA_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej
TKA_K5_U02	Absolwent/ka potrafi przeprowadzać badania w zakresie teologii, obejmujące zwłaszcza analizę tekstów filozoficznych, biblijnych i teologicznych oraz syntezę różnych idei i poglądów, poprawnie dobierać metody i konstruować narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki badań, stanowiące oryginalne rozwiązania złożonych problemów
TKA_K5_U06	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin z dziedziny nauk humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach profesjonalnych
TKA_K5_U08	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych poglądów teologicznych i światopoglądowych, wytworów kultury w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno - kulturowym
TKA_K5_U09	Absolwent/ka potrafi argumentować i kompetentnie prowadzić dyskusję światopoglądową dotyczącą zagadnień teologicznych i życia Kościoła, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, poprawnie formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania
TKA_K5_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie prowadzić dialog światopoglądowy, ekumeniczny i międzyreligijny
TKA_K5_U11	Absolwent/ka potrafi formułować opinie krytyczne o wytworach kultury na podstawie wiedzy teologicznej i doświadczenia oraz prezentować je w różnych formach i w różnych mediach
TKA_K5_U12	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między zjawiskami społecznymi
TKA_K5_U16	Absolwent/ka potrafi skutecznie i kompetentnie porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami z zakresu teologii oraz filozofii, historii Kościoła i prawa kanonicznego oraz niespecjalistami, w języku polskim i w wybranym języku obcym, a także popularyzować wiedzę o teologii oraz wytworach kultury chrześcijańskiej i jej instytucjach
TKA_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii i prawa kanonicznego, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej
TKA_K5_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia z zakresu filozofii i prawa kanonicznego
TKA_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza z naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi, pozwalające na integrowanie z właściwych ich perspektyw
TKA_K5_W13	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu osiągnięcia badawcze w zakresie teologii współczesnych ośrodków i szkół teologicznych oraz główne osiągnięcia badawcze w zakresie filozofii
TKA_K5_W14	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu kulturotwórczą rolę Kościoła i teologii, zarówno w aspekcie historycznym, jak i społecznym

Kod	Treść
TKA_K5_W16	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu kompleksową naturę języka oraz kwestie historycznej zmienności jego znaczeń i ich konsekwencje dla teologii oraz elementarne procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłócenia
TKA_K5_W17	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zagadnienia związane z istnieniem i działalnością instytucji kultury oraz ze współczesnym życiem kulturalnym, a w pogłębionym stopniu z tymi zagadnieniami kultury chrześcijańskiej
TKA_K5_W18	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu relacje między strukturami i instytucjami społecznymi oraz procesy zmian zachodzących w kręgu kultur będących pod wpływem chrześcijaństwa, zwłaszcza w odniesieniu do roli chrześcijaństwa w kształtowaniu kultury Europy
TKA_K5_W19	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane koncepcje człowieka i świata, rolę i znaczenie człowieka jako twórcy kultury i uczestnika życia religijnego oraz interakcje pomiędzy wiarą a rozumem